

Suvestinė redakcija nuo 2017-09-01

Isakymas paskelbtas: Žin. 2009, Nr. [85-3613](#), i. k. 1092330ISAK003D-498

Nauja redakcija nuo 2017-01-01:

Nr. [3D-700](#), 2016-11-25, paskelbta TAR 2016-11-29, i. k. 2016-27638

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL TRAKTORIŲ IR SAVAEIGIŲ MAŠINŲ VAIRUOTOJŲ (TRAKTORININKŲ)
MOKYMO IR TEISĖS VAIRUOTI ŠIAS TRANSPORTO PRIEMONES ĮGIJIMO
TVARKOS APRAŠO BEI TRAKTORIŲ IR SAVAEIGIŲ MAŠINŲ VAIRUOTOJŲ
(TRAKTORININKŲ) PAŽYMĖJIMŲ IŠDAVIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2009 m. liepos 10 d. Nr. 3D-498

Vilnius

Pakeistas teisės akto pavadinimas:

Nr. [3D-481](#), 2017-07-20, paskelbta TAR 2017-07-21, i. k. 2017-12523

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo 10 straipsnio 6 dalies 4 ir 5 punktais:

1. T v i r t i n u:

1.1. Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) mokymo ir teisės vairuoti šias transporto priemones įgijimo tvarkos aprašą (pridedama).

1.2. Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) pažymėjimų išdavimo ir keitimo tvarkos aprašą (pridedama)

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-481](#), 2017-07-20, paskelbta TAR 2017-07-21, i. k. 2017-12523

2. P a v e d u Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centrui:

2.1. organizuoti Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (toliau – traktorininkai) mokymo ir teisės vairuoti šias transporto priemones įgijimo tvarkos apraše numatytų traktorininkų mokymo programų rengimą, vykdyti jų priežiūrą;

2.2. parengti ir patvirtinti Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) vertinimo lėšų skaičiavimo vienam asmeniui metodiką.

2.3. dalyvauti vykdant profesinio mokymo teikėjų vykdomų traktorininkų mokymų kokybės priežiūrą, metodiškai koordinuoti traktorininkų mokymą“.

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2016 m. lapkričio 25 d. įsakymu Nr.3D-700

TRAKTORIŲ IR SAVAEIGIŲ MAŠINŲ VAIRUOTOJŲ (TRAKTORININKŲ) MOKYMO IR TEISĖS VAIRUOTI ŠIAS TRANSPORTO PRIEMONES ĮGIJIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) (toliau – traktorininkai) mokymo ir teisės vairuoti šias transporto priemones įgijimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja traktorių ir savaeigių mašinų vairavimo teisės įgijimo tvarką.

2. Šis Aprašas skirtas asmenims, siekiantiems įgyti teisę vairuoti traktorius ir savaeiges mašinas, taip pat profesinio mokymo teikėjams, rengiantiems traktorininkus pagal mokymo programas, suteikiančias teisę vairuoti atitinkamos kategorijos traktorius ir savaeiges mašinas.

3. Traktorininkai rengiami pagal šį Aprašą ir žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės srities profesinio mokymo programas ar jų modulius, įregistruotus Studijų, mokymo programų ir kvalifikacijų registre (toliau – traktorininkų mokymo programos (moduliai)).

4. Apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **Savaeigė žemės ūkio mašina** – variklio varoma, pati važiuojanti žemės ūkio mašina.

4.2. **Savaeigė ne žemės ūkio mašina** – savaeigė mašina, nepriklausanti savaeigių žemės ūkio mašinų kategorijai.

4.3. **Sunkusis keturratis motociklas** – keturratė savaeigė mašina, kurios konstrukcinis greitis didesnis kaip 45 km/h, eksploatacinė masė didesnė kaip 400 kg ir (arba) variklio galia didesnė kaip 15 kW.

4.4. **Teisė vairuoti traktorius ir savaeiges mašinas** – teisė vairuoti traktorius ir savaeiges mašinas keliuose ir dirbti su jomis žemės ūkio ir kitus darbus.

4.5. **Traktorininkas** – asmuo, turintis teisę vairuoti vienos ar daugiau kategorijų traktorius ir savaeiges mašinas ir dirbti su jomis.

4.6. **Traktorininkų mokymo programa** – formaliojo profesinio mokymo programa, pagal kurią įgyjama teisė vairuoti traktorius ir savaeiges mašinas.

4.7. **Traktorininkų mokymo programos modulis** – modulinės profesinio mokymo programos dalis, kurią baigus įgyjamos traktorininko kompetencijos.

4.8. **Traktorininko vertinimo komisija** – šio Aprašo nustatyta tvarka sudaryta specialistų grupė asmens įgytoms teorinėms žinioms ir praktiniams gebėjimams vairuoti traktorių ir (ar) savaeigę mašiną įvertinti.

4.9. **Traktorininko pažymėjimas** – dokumentas, kuriuo patvirtinama teisė vairuoti tam tikros kategorijos traktorius ir savaeiges mašinas.

4.10. **Žemės ūkio mašina** – mašina žemės ūkio darbams atlikti.

5. Šio Aprašo 4.1 ir 4.2 papunkčiuose nurodytos savaeigės žemės ūkio mašinos ir savaeigės ne žemės ūkio mašinos šiame Apraše vadinamos savaeigėmis mašinomis, išskyrus šio Aprašo punktus, kuriuose nurodomi kiti (konkretūs) pavadinimai.

6. Kitos Apraše vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme, Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme ir kituose teisės aktuose.

7. Rengti traktorininkus turi teisę profesinio mokymo teikėjai, kuriems Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 822 „Dėl Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka išduotos licencijos vykdyti traktorininkų mokymo programas arba modulinėje profesinio mokymo programoje numatytus mokymo modulius.

8. Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų minimalus amžius ir šiame Apraše minimos traktorių ir savaeigių mašinų kategorijos yra nustatytos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. lapkričio 25 d. įsakyme Nr. 3D-499 „Dėl traktorių ir savaeigių mašinų, kurios nepriskiriamos automobiliams, kategorijų ir minimalaus vairuotojų amžiaus patvirtinimo“.

9. Įgyti teisę vairuoti traktorius ir savaeiges mašinas leidžiama asmenims, kurie gyvena Lietuvos Respublikoje ir kurių sveikatos būklė yra tinkama vairuoti traktorius ir savaeiges mašinas.

10. Pagal šį Aprašą įgyjama teisė vairuoti šių kategorijų traktorius ir savaeiges mašinas: TR1, TR2, SZ ir SM.

II SKYRIUS

TEISĖS VAIRUOTI TRAKTORIUS IR SAVAEIGES MAŠINAS ĮGIJIMO TVARKA

11. Asmenys įgyti teisę vairuoti traktorius ir (ar) savaeiges mašinas gali šiais būdais:

11.1. mokydami pagal modulinę profesinio mokymo programą ir baigę šioje programoje integruotus traktorininkų mokymo modulius;

11.2. baigę profesinio mokymo teikėjo organizuojamus traktorininkų mokymus (toliau – traktorininkų mokymai) pagal atskiras traktorininkų mokymo programas (modulius);

- 11.3. savišvietos būdu pasirenę vairuoti traktorius ir (ar) savaeiges mašinas.
12. Traktorininkai rengiami pagal šias traktorininkų mokymo programas (modulius):
- 12.1. TR1 kategorijos traktorių vairavimo mokymo programą (modulį), kurios apimtis 6 kreditai (160 val.);
- 12.2. TR2 kategorijos traktorių vairavimo mokymo programą (modulį), kurios apimtis 8 kreditai (200 val.);
- 12.3. SZ kategorijos savaeigių žemės ūkio mašinų vairavimo mokymo programą (modulį), kurios apimtis 8 kreditai (200 val.);
- 12.4. SM kategorijos savaeigių mašinų vairavimo mokymo programą (modulį), kurios apimtis 10 kreditų (220 val.).
13. SM kategorijos savaeigių mašinų vairavimo mokymas gali būti atliekamas pagal šias siauresnės specializacijos programas (modulius):
- 13.1. žemės kasimo ir transportavimo mašinų vairavimo;
- 13.2. dangų įrengimo ir remonto mašinų vairavimo;
- 13.3. kelių ir aikščių priežiūros mašinų vairavimo;
- 13.4. melioracijos mašinų vairavimo;
- 13.5. savaeigių miško ūkio mašinų vairavimo.
14. Pagrindine (bazine) laikoma TR1 kategorijos traktorių vairavimo mokymo programa (modulis), kurią įvykdžius ir įvertinus teorines žinias ir praktinius gebėjimus suteikiama teisė vairuoti TR1 kategorijos traktorius. Asmenys, siekiantys įgyti teisę vairuoti kitų kategorijų traktorius ir savaeiges mašinas, turi baigti pagrindinį mokymo kursą pagal TR1 kategorijos traktorių vairavimo mokymo programą (modulį) (arba turėti traktorininko pažymėjimą, kuriuo suteikiama teisė vairuoti TR1 kategorijos traktorius) ir gauti traktorininko vertinimo komisijos įvertinimą. Šio Aprašo 12.2–12.4 papunkčiuose mokymo trukmė nurodyta įskaitant TR1 kategorijos mokymo trukmę.
15. Profesinio mokymo teikėjai, atsižvelgdami į techninę pažangą bei kai kurių traktorių ir savaeigių mašinų sudėtingumą ir daugumai mokinių pageidaujant, gali padidinti traktorių vairavimo mokymo modulio trukmę papildomai suteikdami žinių apie atskirus traktorius ar savaeiges mašinas.

III SKYRIUS

TRAKTORININKO TEORINIŲ ŽINIŲ IR PRAKTINIŲ GEBĖJIMŲ VERTINIMAS

16. Asmenims, siekiantiems įgyti teisę vairuoti traktorius ir savaeiges mašinas pagal šio Aprašo 11.1 ir 11.2 papunkčius, kai visų atitinkamose programose (moduliuose) numatytu

mokomųjų dalykų mokymosi pasiekimai patenkinami, suteikiama teisė dalyvauti atliekant teorinių žinių ir praktinių gebėjimų vertinimą (toliau – vertinimas).

17. Vertinimą organizuoja ir vertinimo komisiją (toliau – Komisija) sudaro mokymus vykdančias profesinio mokymo teikėjas. Komisija sudaroma iš ne mažiau kaip 3 narių. Į Komisijos sudėtį įeina Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmų (toliau – Žemės ūkio rūmai) ir profesinio mokymo teikėjo deleguoti atstovai. Dalyvauti Komisijos darbe rekomenduojama kviesti savivaldybės, kurioje yra profesinio mokymo teikėjas, administracijos atstovą ir darbdavių atstovą. Komisijos nariu negali būti skiriamas vertinamųjų asmenų profesijos mokytojas, kitas vertinamojo asmens mokymo procese tiesiogiai dalyvavęs asmuo.

18. Komisijos sudėtis derinama su Žemės ūkio rūmais. Komisija sprendimus priima balsų dauguma. Esant lygiam balsų skaičiui, sprendžiamąjį balsą turi Komisijos pirmininkas.

19. Vertinimą sudaro teorinės dalies žinių vertinimo testas, kurį sudaro 40 klausimų, ir viena praktinių gebėjimų vertinimo užduotis pagal kiekvieną traktorininkų mokymo programą (modulį).

20. Teorinės dalies žinių vertinimo testus ir praktinių gebėjimų vertinimo užduotis sudaro ir tvirtina Žemės ūkio rūmai. Sudaromas toks teorinės dalies žinių vertinimo testų ir praktinių gebėjimų vertinimo užduočių skaičius, kad vertinant traktorininko teorines žinias ir praktinius gebėjimus teorinės dalies žinių vertinimo teste klausimai ir užduotys kiekvienu atveju nebūtų tokie pat. Teorinės dalies žinioms vertinti paruošiami spausdintiniai ir elektroniniai testų variantai. Rekomenduojama vertinant teorines žinias naudoti elektroninius testus.

21. Jeigu asmuo mokosi daugiau kaip pagal vieną traktorininkų mokymo programą (modulį), pagal kiekvieną mokymo programą (modulį) parengiama 40 teorinės dalies žinių testo klausimų, bet ne daugiau kaip 100 klausimų ir 2 praktinių gebėjimų užduotys, kai žinios vertinamos baigus daugiau kaip vieną traktorininko mokymo programą (modulį) (TR2, SZ, SM).

22. Profesinio mokymo teikėjai ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo mokymų pradžios derina su Žemės ūkio rūmais vertinimo datą, vietą, laiką ir būdą, kaip bus vertinamos teorinės dalies žinios (elektroninis ar spausdintinis variantas). Apie vertinimą asmenų, pasirengusių savišvietos būdu, pranešama ne vėliau kaip prieš 10 darbo dienų iki vertinimo datos.

23. Profesinio mokymo teikėjai apie rengiamus traktorininkų mokymus pagal atskiras traktorininkų mokymo programas (modulius) bei vertinimų grafikus skelbia informaciją savo interneto svetainėse ir ne vėliau kaip prieš 3 darbo dienas iki mokymo pradžios apie mokymo datą, laiką, būdą, informuoja Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centrą (toliau – PLŽMMC) el. p. info@zmmc.lt, nurodydami atsakingą asmenį ir jo kontaktinius duomenis.

24. Vertinimas vykdomas profesinio mokymo teikėjo mokymo bazėje ar praktinio mokymo bazėje (sektoriniame praktinio mokymo centre, darbdavio įmonėje ar ūkyje). Komisijos veiklos sąlygas ir techninį aprūpinimą užtikrina profesinio mokymo teikėjas.

25. Teorinės dalies žinių vertinimo spausdinti testai ir praktinių gebėjimų vertinimo spausdintos užduotys sudedamos į vokus, vokai užklijuojami ir antspauduojami Žemės ūkio rūmų antspaudu.

26. Teorinės dalies žinių vertinimo testui spręsti skiriama tiek minučių, kiek teste yra klausimų.

27. Pasibaigus teorinės dalies žinių vertinimo testui, Komisijos nariai surenka teorinės dalies žinių vertinimo testus ir tą pačią dieną juos įvertina. Teorinės dalies žinių vertinimo testas yra vertinamas teigiamai ir į vertinimo protokolą, kurio forma nurodyta Aprašo 2 priede, rašoma „įskaityta“, kai teisingai atsakyta į ne mažiau kaip 70 proc. klausimų.

28. Asmuo, išlaikęs teorinės dalies žinių vertinimo testą (teorinės dalies žinių vertinimo testas įvertintas teigiamai („įskaityta“), gali dalyvauti vertinant praktinius gebėjimus.

29. Praktinių gebėjimų vertinimą rekomenduojama atlikti tą pačią dieną, kaip ir teorinės dalies žinių vertinimo testą.

30. Praktiniai gebėjimai vertinami vadovaujantis TR1, TR2, SZ ir SM modulių aprašuose arba traktorininkų mokymo programose numatytais mokymosi pasiekimų vertinimo kriterijais.

31. Asmens, kurio teorinės dalies žinių vertinimo testas įvertintas neigiamai („neįskaityta“), praktiniai gebėjimai nevertinami.

32. Praktiniams gebėjimams vertinti turi būti parengtos ne mažiau kaip 2 praktinių gebėjimų vertinimo užduotys. Iš jų profesinio mokymo teikėjas pasirenka 1 vertinimo užduotį, kai gebėjimai vertinami pagal vieną traktorininkų mokymo programą (modulį) ir 2 vertinimo užduotis, kai gebėjimai vertinami baigus daugiau kaip vieną traktorininko mokymo programą (modulį) bei numatytam asmenų skaičiui paruošia priemones, reikalingas parinktai užduočiai atlikti.

33. Praktinių gebėjimų vertinimo užduotims atlikti skiriamos ne daugiau kaip dvi valandos (120 min.).

34. Praktinių gebėjimų rezultatus Komisija įvertina tą pačią dieną. Gautus įvertinimo rezultatus Komisijos nariai įrašo į vertinimo protokolą, nurodytą Aprašo 2 priede.

35. Vertinimo protokolo kopija per 5 darbo dienas pateikiama Žemės ūkio rūmams.

36. Asmenų, siekiančių įgyti teisę vairuoti TR1, TR2, kategorijų traktorius ir SZ kategorijos savaeigės žemės ūkio mašinas bei SM kategorijos savaeigės mašinas ir pasirengusių vairuoti šią techniką savišvietos būdu (nebaigus traktorininkų mokymų pagal atskiras traktorininkų mokymo programas (modulius)), teorinės žinios ir praktiniai gebėjimai įvertinami vertinimo metu. Tais

atvejais, kai asmuo neturi teisės vairuoti motorinių transporto priemonių (nepateikia motorinės transporto priemonės vairuotojo pažymėjimo), teorinės dalies žinių vertinimo testas papildomas įtraukiant į jį 20 klausimų, susijusių su Kelių eismo taisyklių ir saugaus eismo reikalavimais.

37. Už Žemės ūkio rūmų atliekamus darbus vykdant asmenų, baigusių traktorininkų mokymus, numatytus šio Aprašo 11.2 papunktyje, arba pasirengusių savišvietos būdu vairuoti traktorius ir (ar) savaeiges mašinas, vertinimą profesinio mokymo teikėjai atsiskaito su Žemės ūkio rūmais pagal PLŽMMC parengtą ir patvirtintą Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) vertinimo lėšų skaičiavimo vienam asmeniui metodiką.

IV SKYRIUS TRAKTORININKO PAŽYMĖJIMŲ IŠDAVIMAS IR TEISĖS VAIRUOTI TRAKTORIUS IR SAVAEIGES MAŠINAS SUTEIKIMAS

38. Asmeniui, kurio teorinės žinios ir praktiniai gebėjimai pagal Aprašo 12 punkte nurodytas traktorininkų mokymo programas (modulius) įvertinti teigiamai, išduodami Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme numatyti mokymosi pasiekimų dokumentai ir traktorininko pažymėjimas, kuriuo suteikiama teisė vairuoti mokymo modulį atitinkančios traktorininko pažymėjime nurodytos kategorijos traktorius ir savaeiges mašinas.

39. Traktorininko pažymėjimai išduodami Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) pažymėjimų išdavimo ir keitimo taisyklių nustatyta tvarka.

40. Nepriklausomai nuo to, pagal kurią specializacijos programą (modulį), nurodytą Aprašo 13.1–13.5 papunkčiuose, asmuo baigė traktorininkų mokymus ir buvo įvertintas, išduodamas traktorininko pažymėjimas, kuriuo suteikiama teisė vairuoti SM kategorijos savaeiges mašinas. Įgytas teorines žinias ir praktinius gebėjimus pagal siauresnės specializacijos programą (modulį) profesinio mokymo teikėjas nurodo išduodamas pažymėjimą.

41. Asmenims, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka yra atimta teisė vairuoti tam tikros kategorijos traktorius ir savaeiges mašinas, profesinio mokymo teikėjas sudaro galimybę pakartotinai įvertinti teorines žinias ir praktinius gebėjimus dėl tinkamumo turėti teisę vairuoti traktorių ir savaeigę mašiną. Po šiame Apraše nurodyto vertinimo išduodama Aprašo 1 priede numatyta pažyma.

42. Traktorininko pažymėjimai, kuriais suteikiama teisė vairuoti SM kategorijos savaeiges mašinas, patvirtina teisę vairuoti sunkiuosius keturračius motociklus, įregistruotus Traktorių, savaeigių ir žemės ūkio mašinų ir jų priekabų registre.

43. Motorinių transporto priemonių vairuotojų pažymėjimai, kuriais suteikiama teisė vairuoti C1, C, C1E, CE, D, D1, DE arba D1E kategorijų motorines transporto priemones, patvirtina teisę vairuoti TR1, TR2 kategorijos traktorius ir SZ kategorijos savaeigės žemės ūkio mašinas. Motorinių transporto priemonių vairuotojų pažymėjimai, kuriais suteikiama teisė vairuoti B kategorijos motorines transporto priemones, patvirtina teisę vairuoti TR1 kategorijos traktorius.

44. Traktorininko pažymėjimai, kuriais suteikiama teisė vairuoti TR1 ir (arba) TR2 kategorijos traktorius, patvirtina teisę dalyvauti viešajame eisme su krautuvais.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

45. PLŽMMC dalyvauja vykdant profesinio mokymo teikėjo vykdomų traktorininkų mokymų ir teorinių žinių bei praktinių gebėjimų vertinimo pagal traktorininkų mokymo programas (modulius) priežiūrą. Vykdam šią priežiūrą, gali būti pasitelkti savivaldybių administracijų darbuotojai ir socialiniai partneriai.

46. Profesinio mokymo teikėjai turi sudaryti sąlygas PLŽMMC darbuotojams atlikti traktorininkų mokymo ir teorinių žinių bei praktinių gebėjimų vertinimo priežiūrą bei vykdyti teisėtus jų reikalavimus.

47. Už Aprašo reikalavimų nesilaikymą atsakoma Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

48. Suinteresuotieji asmenys turi teisę profesinio mokymo teikėjo veiksmus apskųsti teisės aktų nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-700](#), 2016-11-25, paskelbta TAR 2016-11-29, i. k. 2016-27638

Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų
(traktorininkų) mokymo ir teisės vairuoti šias
transporto priemones įgijimo tvarkos aprašo
1 priedas

(Pažymos forma)

.....
(profesinio mokymo teikėjo pavadinimas)

.....
(adresas)

PAŽYMA

..... Nr.
(data)

Pažymima, kad.....
(vardas, pavardė)

.....
/...../...../...../...../...../...../...../...../...../...../...../...../
(asmens kodas)

20..... m..... d. pakartotinai buvo įvertintos teorinės žinios ir praktiniai
gebėjimai dėl teisės vairuoti:

TR1, TR2, SZ, SM kategorijų traktorius (savaeiges mašinas);
(nereikalingą išbraukti)

sunkiuosius keturračius motociklus.
(nereikalingą išbraukti)

(vadovo pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas, pavardė)

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-10](#), 2011-01-17, Žin., 2011, Nr. 9-412 (2011-01-22), i. k. 1112330ISAK0003D-10
Nr. [3D-700](#), 2016-11-25, paskelbta TAR 2016-11-29, i. k. 2016-27638

(parašas)

(vardas, pavardė)

(parašas)

(vardas, pavardė)

Komisijos sekretorius

(parašas)

(vardas, pavardė)

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-10](#), 2011-01-17, Žin., 2011, Nr. 9-412 (2011-01-22), i. k. 1112330ISAK0003D-10

Nr. [3D-700](#), 2016-11-25, paskelbta TAR 2016-11-29, i. k. 2016-27638

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2017 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. 3D-481

TRAKTORIŲ IR SAVAEIGIŲ MAŠINŲ VAIRUOTOJŲ (TRAKTORININKŲ) PAŽYMĖJIMŲ IŠDAVIMO IR KEITIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) (toliau – traktorininkų) pažymėjimų išdavimo ir keitimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja traktorininkų pažymėjimų išdavimą bei keitimą.

2. Apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Savaeigė ne žemės ūkio mašina** – savaeigė mašina, nepriklausanti savaeigių žemės ūkio mašinų kategorijai.

2.2. **Savaeigė žemės ūkio mašina** – variklio varoma, pati važiuojanti žemės ūkio mašina.

2.3. **Sunkusis keturratis motociklas** – keturratė savaeigė mašina, kurios konstrukcinis greitis didesnis kaip 45 km/h, eksploatacinė masė didesnė kaip 400 kg ir (arba) variklio galia didesnė kaip 15 kW.

2.4. **Teisė vairuoti traktorius ir savaeiges mašinas** – teisė vairuoti traktorius ir savaeiges mašinas keliuose ir dirbti su jomis žemės ūkio ir kitus darbus.

2.5. **Traktorininkas** – asmuo, turintis teisę vairuoti vienos ar daugiau kategorijų traktorius ir savaeiges mašinas ir dirbti su jomis.

2.6. **Traktorininkų mokymo programa** – formaliojo profesinio mokymo programa, pagal kurią įgyjama teisė vairuoti traktorius ir savaeiges mašinas.

2.7. **Traktorininkų mokymo programos modulis** – modulinės profesinio mokymo programos dalis, kurią baigus įgyjamos traktorininko kompetencijos.

2.8. **Traktorininko vertinimo komisija** – šio Aprašo nustatyta tvarka sudaryta specialistų grupė asmens įgytoms teorinėms žinioms ir praktiniams gebėjimams vairuoti traktorių ir (ar) savaeigę mašiną įvertinti.

2.9. **Traktorininko pažymėjimas** – dokumentas, kuriuo patvirtinama teisė vairuoti tam tikros kategorijos traktorius ir savaeiges mašinas.

2.10. **Žemės ūkio mašina** – mašina žemės ūkio darbams atlikti.

2.11. **Traktorininko pažymėjimų informacinė sistema** – duomenų apie Lietuvoje išduodamus ir keičiamus traktorininko pažymėjimus kaupimo ir informacijos apie juos teikimo sistema.

3. Šio Aprašo 2.1 ir 2.2 papunkčiuose nurodytos savaeigės žemės ūkio mašinos arba savaeigės ne žemės ūkio mašinos šiame Apraše vadinamos savaeigėmis mašinomis, išskyrus šio Aprašo punktus, kuriuose nurodomi kiti (konkretūs) pavadinimai.

4. Kitos Apraše vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme, Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatyme ir kituose teisės aktuose.

5. Išduoti ir keisti traktorininko pažymėjimus turi teisę profesinio mokymo teikėjai, kuriems Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 29 d. nutarimu Nr. 822 „Dėl Formaliojo profesinio mokymo licencijavimo taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka išduotos licencijos vykdyti traktorininkų mokymo programas arba modulinėje profesinio mokymo programoje numatytus mokymo modulius.

6. Profesinio mokymo teikėjai traktorininko pažymėjimus išduoda asmenims, kurie įgijo teisę vairuoti traktorių ir (ar) savaeigės mašinas šiais būdais:

6.1. mokydami pagal modulinę profesinio mokymo programą ir baigę šioje programoje integruotus traktorininkų mokymo modulius;

6.2. baigę profesinio mokymo teikėjo organizuojamus traktorininkų mokymus pagal atskiras traktorininkų mokymo programas;

6.3. savišvietos būdu pasirengę vairuoti traktorių ir (ar) savaeigės mašinas.

7. Profesinio mokymo teikėjai išduoda traktorininkų pažymėjimus pagal Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. kovo 17 d. įsakymu Nr. 3D-145 „Dėl traktorių ir savaeigių mašinų registracijos liudijimų ir traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) pažymėjimų formų patvirtinimo“ patvirtintą formą.

8. Traktorininko pažymėjimas išduodamas dešimčiai metų. Pasibaigus nurodytam laikotarpiui, traktorininko pažymėjimas keičiamas šio Aprašo 19–20 punktuose nustatyta tvarka.

9. Traktorininko pažymėjimai, išduoti naudojant kitos formos blankus, negu nurodyti šio aprašo 7 punkte, negalioja. Asmeniui pageidaujant, šie dokumentai gali būti pakeisti į šio Aprašo 7 punkte nurodytus traktorininko pažymėjimus Aprašo 21 ir 22 punktuose nustatyta tvarka.

10. Asmeniui išduodamo traktorininko pažymėjimo eilutėse, nurodančiose traktorių ir savaeigių mašinų, kurias asmuo turi teisę vairuoti, kategorijas, įrašoma žyma, nurodanti

traktorininko pažymėjimo galiojimo laiką. Kitose pažymėjimo eilutėse, nurodančiose traktorių ir savaeigių mašinų, kurių asmuo neturi teisės vairuoti, kategorijas, įrašoma žyma „Negalioja“.

II SKYRIUS

TRAKTORININKŲ PAŽYMĖJIMŲ IŠDAVIMAS IR KEITIMAS

11. Traktorininkų pažymėjimus išduoda, keičia, išduoda vietoj prarastų arba negaliojančių profesinio mokymo teikėjai.

12. Profesinio mokymo teikėjų vadovai paskiria darbuotojus, atsakingus už traktorininkų pažymėjimų išdavimą.

13. Su prašymu, kurio forma nurodyta šio Aprašo priede, išduoti (pakeisti) traktorininko pažymėjimą pateikiami šie dokumentai:

13.1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos nustatytos formos galiojanti Vairuotojo sveikatos patikrinimo medicininė pažyma;

13.2. asmens tapatybę patvirtinantis dokumentas;

13.3. asmens turimas traktorininko pažymėjimas (pažymėjimo keitimo atveju ir šio Aprašo 21 ir 25 punktuose numatytais atvejais);

13.4. motorinės transporto priemonės vairuotojo pažymėjimas (jeigu turimas);

13.5. atsiskaitymą už traktorininko pažymėjimo išdavimą patvirtinantis dokumentas;

13.6. viena 3×4 cm fotonuotrauka.

14. Šio aprašo 13.1–13.5 papunkčiuose nurodytų dokumentų originalai gražinami savininkui, o jų kopijos, prašymas ir mokėjimą už traktorininko pažymėjimo išdavimą patvirtinantis dokumentas saugomi profesinio mokymo teikėjo archyve.

15. Asmuo gali turėti tik vieną traktorininko pažymėjimą. Traktorininko pažymėjimai išduodami asmenims, nurodytiems šio aprašo 6 punkte, taip pat keičiami bei išduodami vietoj negaliojančių bei prarastųjų sutikrinus duomenis apie asmenį ir jam suteiktą teisę vairuoti tam tikros kategorijos traktorius ir savaeiges mašinas (toliau – traktorininko duomenys) su duomenimis, esamais Traktorininko pažymėjimų informacinėje sistemoje (toliau – TPIS), kurios nuostatai patvirtinti Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 3D-180 „Dėl Traktorininko pažymėjimų informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“.

16. Laikinai, iki TPIS veiklos pradžios:

16.1. pažymėjime įrašomi traktorininko duomenys tikrinami pagal Išduotų traktorininkų ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) pažymėjimų apskaitos tvarką, patvirtintą Programos „Leader“ ir žemdirbių mokymo metodikos centro (toliau – PLŽMMC) direktoriaus 2012 m.

lapkričio 29 d. įsakymu Nr. 1AT-56 „Dėl Išduotų traktorininkų ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) pažymėjimų apskaitos tvarkos tvirtinimo“;

16.2. traktorininko pažymėjimas vietoj negaliojančio ar prarasto išduodamas pagal profesinio mokymo teikėjo archyvuose turimus traktorininko duomenis arba, jeigu traktorininko kompetencija buvo suteikta kito profesinio mokymo teikėjo, – tik gavus jo rašytinį patvirtinimą apie traktorininko duomenis;

16.3. vietoj negaliojančio ar prarasto traktorininko pažymėjimo išduodamas naujas pažymėjimas gavus informaciją iš Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų registro, kad asmeniui teisė vairuoti nėra atimta.

17. Naujo pažymėjimo, išduoto vietoj prarastojo, skiltyje „Papildoma informacija“ įrašomas žodis „Dublikatas“.

18. Traktorininko pažymėjime nurodomas jį išdavusio profesinio mokymo teikėjo pavadinimas, išdavimo data, jį pasirašo profesinio mokymo teikėjo vadovas. Pažymėjime pasirašo asmuo, kurio vardu pažymėjimas išduotas. Išduoto traktorininko pažymėjimo numeris įrašomas asmens pateiktame prašyme išduoti (pakeisti) traktorininko pažymėjimą.

19. Traktorininko pažymėjimas, nurodytas 7 punkte, keičiamas:

19.1. pasibaigus galiojimo laikui;

19.2. kai jis yra netinkamas naudoti (susidėvėjęs, sugadintas ir t. t.);

19.3. jeigu pasikeitė jį turinčio asmens duomenys (pavardė, vardas);

19.4. jeigu asmuo įgijo teisę vairuoti kitų, negu nurodytos jo turimame traktorininko pažymėjime, kategorijų traktorių ir savaeigės mašinas.

20. Keičiant traktorininkų pažymėjimus, kurie buvo išduoti naudojant šio aprašo 7 punkte nurodytus blankus, naujuosiuose pažymėjimuose traktorių ir savaeigių mašinų, su kuriomis asmuo turi teisę dirbti, kategorijos nurodomos tokios pat, kaip senuosiuose pažymėjimuose.

21. Vietoj negaliojančių traktorininko pažymėjimų, nurodytų šio aprašo 9 punkte, nauji traktorininko pažymėjimai išduodami šia tvarka:

21.1. kai traktorių ir savaeigių mašinų, su kuriomis asmuo turi teisę dirbti, kategorijos atitinka kategorijas išduodamuose traktorininko pažymėjimuose, jos nurodomos tokios pat, kaip senuosiuose pažymėjimuose;

21.2. kai negaliojančiuose traktorininkų pažymėjimuose nurodytos kategorijos neatitinka arba tik iš dalies atitinka kategorijas, nurodytas išduodamuose pažymėjimuose, traktorių ir savaeigių mašinų, kurias asmuo turi teisę vairuoti, kategorijos nurodomos vadovaujantis šiomis nuostatomis:

21.2.1. TR1 – pateikus traktorininko pažymėjimą, suteikiantį teisę vairuoti vienos kategorijos traktorius arba traktorius, kurių variklio galia iki 60 kW;

21.2.2. TR1 ir TR2 – pateikus traktorininko pažymėjimą, suteikiantį teisę vairuoti daugiau kaip vienos kategorijos traktorius arba traktorius, kurių variklio galia yra daugiau kaip 60 kW;

21.2.3. SZ – pateikus pažymėjimą, suteikiantį teisę vairuoti savaeiges žemės ūkio mašinas;

21.2.4. SZ ir SM, pateikus pažymėjimą, suteikiantį teisę vairuoti savaeiges ne žemės ūkio mašinas arba daugiau kaip vienos kategorijos savaeiges mašinas.

22. Jeigu pateiktame negaliojančiame traktorininko pažymėjime nurodytos traktorių ir savaeigių mašinų kategorijos neatitinka kategorijų, nurodytų išduodamuose traktorininkų pažymėjimuose, ir nėra galimybės vadovautis šio aprašo 21.2 papunkčio nuostatomis, dėl traktorių ir savaeigių mašinų kategorijų, nurodomų išduodamame traktorininko pažymėjime, sprendžia traktorininko vertinimo komisija, siekdama, kad atitiktų arba būtų panašūs pateiktuose ir išduodamuose pažymėjimuose nurodytų traktorių ir savaeigių mašinų techniniai duomenys ir vairavimo ypatumai. Komisijos sprendimas įforminamas protokolu, kuris saugomas profesinio mokymo teikėjo archyve. Ši nuostata taikoma ir išduodant traktorininko pažymėjimą pagal šio aprašo 25 ir 26 punktus.

23. Keičiamuose traktorininko pažymėjimuose, vietoj kurių buvo išduoti nauji, daromas spaudas „negalioja“ ir nukerpamas kampas, kad jų nebūtų galima panaudoti. Senas traktorininko pažymėjimas, vietoj kurio išduodamas naujas, grąžinamas jį pateikusiam asmeniui, o profesinio mokymo teikėjo archyve paliekama saugoti pakeisto traktorininko pažymėjimo kopija.

24. Jeigu pateiktas pakeisti traktorininko pažymėjimas turi klastojimo požymių, naujas traktorininko pažymėjimas neišduodamas. Šiuo atveju profesinio mokymo teikėjas surašo laisvos formos aktą ir šį pažymėjimą kartu su šio aprašo 10 punkte nurodytu prašymu siunčia teritorinei policijai įstaigai pagal asmens gyvenamąją vietą.

25. Asmeniui, turinčiam kitos valstybės išduotą vairuotojo (traktorininko) pažymėjimą, suteikiantį teisę vairuoti traktorius ir savaeiges mašinas ir gyvenančiam Lietuvoje, jo pageidavimu išduodamas šio aprašo 7 punkte nurodytas traktorininko pažymėjimas Aprašo 21 ir 22 punktuose nustatyta tvarka, pateikus 13.1–13.6 papunkčiuose nurodytus dokumentus ir turimo pažymėjimo vertimą į lietuvių kalbą, patvirtintą vertimų biuro. Jeigu pateikiamas Europos Sąjungos valstybėse narėse ir Europos laisvosios prekybos asociacijos šalyse išduotas vairuotojo pažymėjimas ir jame nėra specialių žymų ar kitos nesuprantamos informacijos, tokie pažymėjimai į lietuvių kalbą neverčiami.

26. Išduodant traktorininko pažymėjimą 25 punkte numatytais atvejais, traktorininko pažymėjimo skiltyje „Papildoma informacija“ nurodoma: „Pažymėjimas išduotas pagal (valstybės

pavadinimas) išduotą pažymėjimą Nr...“. Pateiktas kitos valstybės išduotas traktorininko (vairuotojo) pažymėjimas gražinamas jį pateikusiam asmeniui, o profesinio mokymo teikėjo archyve paliekama saugoti kitos valstybės išduoto pažymėjimo kopija.

27. Asmenims, kuriems yra suteikta teisė vairuoti tik sunkiuosius keturračius motociklus, keičiamo traktorininko pažymėjimo skiltyje „SM“ kartu su žyma, nurodančia traktorininko pažymėjimo galiojimo laiką, įrašomi žodžiai „tik SKM“, o skiltyje „Papildoma informacija“ įrašoma „SKM – sunkieji keturračiai motociklai“.

28. Teisės vairuoti atėmimo atveju traktorininko pažymėjimai gražinami Teisės vairuoti transporto priemonės atėmimo ir gražinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2009 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. 1V-418 „Dėl Teisės vairuoti transporto priemonės atėmimo ir gražinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, nustatyta tvarka.

29. Traktorininko pažymėjimus išduodantys profesinio mokymo teikėjai tvarko išduotų pažymėjimų apskaitos žurnalą. Duomenys apie asmenį ir jam išduotą traktorininko pažymėjimą įrašomi į TPIS, jos nuostatų nustatyta tvarka.

30. Mokestį už traktorininkų pažymėjimų išdavimą ir keitimą nustato juos išduodantis profesinio mokymo teikėjas.

III SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

31. Už Aprašo reikalavimų nesilaikymą atsakoma Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

32. Suinteresuotieji asmenys turi teisę profesinio mokymo teikėjo veiksmus apskųsti teisės aktų nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-481](#), 2017-07-20, paskelbta TAR 2017-07-21, i. k. 2017-12523

4. Motorinės transporto priemonės vairuotojo pažymėjimą, Nr. išduotą....., suteikiantį teisę vairuoti šių kategorijų transporto priemones.....
5. Fotonuotrauką 3X4 cm.....vnt.
6. Atsiskaitymo už pažymėjimą įrodymo dokumentą, Nr....., įmokėta sumaEur.

.....
(asmens parašas)

Profesinio mokymo teikėjo darbuotojo įrašai:

Išduotas traktorininko pažymėjimas, Nr....., suteikiantis teisę vairuoti šių kategorijų traktorius ir savaeigės mašinas
(nurodyti kategorijas)

.....
(darbuotojo pareigų pavadinimas)

.....
(parašas)

.....
(vardas, pavardė)

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-814](#), 2014-10-31, paskelbta TAR 2014-11-03, i. k. 2014-15365

Nr. [3D-481](#), 2017-07-20, paskelbta TAR 2017-07-21, i. k. 2017-12523

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-710](#), 2009-09-28, Žin., 2009, Nr. 118-5091 (2009-10-03), i. k. 1092330ISAK003D-710

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. liepos 10 d. įsakymo Nr. 3D-498 "Dėl Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) rengimo ir teisės vairuoti šias transporto priemones įgijimo taisyklių bei traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) pažymėjimų išdavimo ir keitimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-256](#), 2010-03-23, Žin., 2010, Nr. 35-1674 (2010-03-27), i. k. 1102330ISAK003D-256

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. liepos 10 d. įsakymo Nr. 3D-498 "Dėl Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) rengimo ir teisės vairuoti šias transporto priemones įgijimo taisyklių bei Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) pažymėjimų išdavimo ir keitimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-10](#), 2011-01-17, Žin., 2011, Nr. 9-412 (2011-01-22), i. k. 1112330ISAK0003D-10

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. liepos 10 d. įsakymo Nr. 3D-498 "Dėl Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) rengimo ir teisės vairuoti šias transporto priemones įgijimo taisyklių bei Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) pažymėjimų išdavimo ir keitimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-814](#), 2014-10-31, paskelbta TAR 2014-11-03, i. k. 2014-15365

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. liepos 10 d. įsakymo Nr. 3D-498 "Dėl Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) rengimo ir teisės vairuoti šias transporto priemones įgijimo taisyklių bei Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) pažymėjimų išdavimo ir keitimo taisyklių patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-700](#), 2016-11-25, paskelbta TAR 2016-11-29, i. k. 2016-27638

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. liepos 10 d. įsakymo Nr. 3D-498 „Dėl Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) rengimo ir teisės vairuoti šias transporto priemones įgijimo taisyklių bei Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) pažymėjimų išdavimo ir keitimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-481](#), 2017-07-20, paskelbta TAR 2017-07-21, i. k. 2017-12523

Dėl žemės ūkio ministro 2009 m. liepos 10 d. įsakymo Nr. 3D-498 „Dėl Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) mokymo ir teisės vairuoti šias transporto priemones įgijimo tvarkos aprašo bei Traktorių ir savaeigių mašinų vairuotojų (traktorininkų) pažymėjimų išdavimo ir keitimo taisyklių patvirtinimo“ pakeitim